

Otevřeně rasistická politika (1942 - 1945)

1. Potírání cikánského zlořádu

V červnu 1942 došlo k reformě protektorátní správy, která znamenala úplné podřízení okupačním úřadům. Prvním krokem nově reformovaných úřadů bylo 10. července 1942 vydání rozkazu o potírání cikánského zlořádu, který byl přesnou kopií německé předlohy. V protektorátu byla nastoupena otevřeně rasistická proticikánská politika.

Rodina Chodrabova z Prahy, asi rok 1933

2. Den soupisu „cikánů“ 2. 8. 1942

Na základě rozkazu o potírání cikánského zlořádu byl 2. srpna 1942 proveden „soupis cikánů a cikánských míšenců“. Dosavadní soupisy byly považovány za nedostatečné, neobsahovaly např. tzv. cikánské míšence. Poprvé šlo o přesné podchytení osob s podílem „cikánské krve“ už bez ohledu na způsob jejich života nebo případnou „asociálnost“.

Okresní úřad v Brně

Číslo 985/1-1/7.

dne 22. července 1942.

VYHLÁŠKA.

Dne 2. srpna 1942 bude proveden na celém území Protektorátu soupis cikánů, cikánských míšenců a osob potulujících se po způsobu cikánském jako potulných kottlárů, brusičů nůžek, kočových brbovců, pokud nemají vlastní živnost se stálým bydlištěm.

Podle čl. 5. odst. 1 zákona ze dne 14. července 1927, č. 125 Sb. se nařizuje:

1. Osobám v odstavci 1 uvedeným a jejich rodinným příslušníkům se zakazuje v době od 1. srpna 1942, 000 hod. do 3. srpna 1942, 2400 hod. opustit místo pobytu.
2. Osobám v odstavci 1 uvedeným se nařizuje, aby se dne 2. srpna 1942 v 700 hodin dostavily za účelem soupisu se všemi členy rodiny (tlupy) ke své nejbližší četnické stanici.

Neuposlechnutí této vyhlášky bude potrestáno pokutou od 10 do 5000 K nebo trestem na svobodě od 12 hodin do 14 dnů.

Okresní hejtmán:
gez. **Sdmälzlein.**

Poznámka: Zakaz opuštění místa pobytu trvá 3 dny: den soupisu a den před ním a po něm.

Vyhláška o soupisu, 1942

Bezirksbehörde in Brünn

Zahl 985/1-1/7.

am 22. Juli 1942.

KUNDMACHUNG.

Am 2. August 1942 wird im ganzen Protektorat eine Erfassung der Zigeuner, Zigeunermischlinge und nach Zigeunertat umherziehenden Personen, wie Kesselflicker, Scherenschleifer, Schausteller (Marktfiranten), soweit sie kein eigenes Gewerbe mit ständigem Wohnsitz haben, vorgenommen.

Nach Artikel 5, Absatz 1, des Gesetzes vom 14. Juli 1927, Smlg. Nr. 125, wird angeordnet:

1. Das Verlassen des Aufenthaltsortes in der Zeit vom 1. August 1942, 000 Uhr, bis zum 3. August 1942, 2400 Uhr, ist den im Absatz 1 angeführten Personen und ihren Familienangehörigen verboten.
2. Die im Absatz 1 angeführten Personen haben sich mit allen Familienmitgliedern (Scharmitgliedern) am 2. August 1942 um 700 Uhr bei ihrem nächsten Gendarmenposten zur Erfassung einzufinden.

Die Nichtbefolgung dieser Kundmachung wird mit einer Geldstrafe von 10 bis zu 5000 K oder einer Freiheitsstrafe von 12 Stunden bis zu 14 Tagen bestraft.

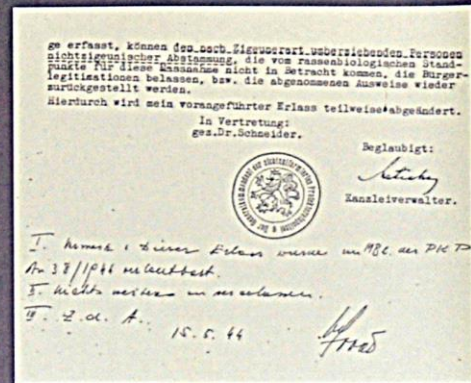
Der Bezirkshauptmann:
gez. **Sdmälzlein.**

Bemerkung: Das Verbot des Verlassens des Aufenthaltsortes dauert 3 Tage an: am Tage der Erfassung und an dem vorangehenden und nachfolgenden Tage.

Soupis „cikánů“ řídila Kriminální ústředna v Praze a měla k dispozici veškeré protektorátní četnictvo a policii. Bylo napočteno kolem 6 500 „cikánů a cikánských míšenců“.

3. Rasový motiv

Rasový motiv nového nařízení se nijak nezastíral. 10. října 1942 mělo dojít k výměně průkazů totožnosti „z rasově biologického hlediska“. Jediným průkazem totožnosti „cikánů“ měla napříště být pouze cikánská legitimace. Romové v protektorátu tak byli otevřeně odděleni od ostatní společnosti.

Výřez z oběžníku generálního velitele neuniformované protektorátní policie podřízeným úřadům o výměně osobních průkazů pro „cikány z rasově biologického hlediska“. Výměna se netýkala „osob necikánského původu kočujících cikánským způsobem“. 20. 4. 1942

4. Rozdělení „cikánů“

Soupisem evidovaní „cikáni“ byli rozděleni na dvě skupiny:

1. větší skupinu tvořili ti, co měli stálou a produktivní práci. Zatím byli ponecháni na svobodě, pod hrozbou policejní vazby se však nesměli vzdalovat z místa pobytu;

2. menší skupinu tvořili ti, co byli v policejní preventivní vazbě nebo měli předpoklady k jejímu uvalení, a byli bez zaměstnání. Tito měli být posláni i se všemi svými rodinnými příslušníky do nově otevřených tzv. cikánských táborů v Letech a Hodoníně.